

Jananas: Pražské jaro

Už nechci sólo být
doprovod můj jsi ty
jaro mlátí se mnou o zem, jsem virtuosem,
co hraje na city.

To bude koncert
uslyšíš víc než tři věty
Jdem na to piánko a možná si dáme i do trumpet

Zatím nevím, co na tebe použiju za nástroj
jsem trubka, ale vím, co je nátisk,
tak se ho boj
držet s tebou basu se mi zachtělo
i když si ťukáš na čelo

Zas přijdu k tomu jako slepej k houslím
po stý si zpívám píseň starou, když venku právě začíná jaro

Na scéně je vás víc,
hraju to na víc stran, ale tajím, co mám za lubem, je to klasika
já nic, já muzikant
něco mě nutí a není tu místo na vzdor
a pak mám vás tolik, že by to vydalo na sbor

Hlavu mi nápad zaleh
přichází v různých intervalech
čekám, kdy vyplyne z kontextu
s kým z vás to bude prima,
s kým to bude prima
a kdy doje i na sextu

a všichni Boni pueri a celá Schola Gregoriana
zas v jarních ulicích se ukrývají
hledám je beze všech skrupulí a všechny Bambini di Praga
se ke mně dneska v noci přikulí a zazpívají

V parku u stromu, kde má Suk bustu
kleknu do trávy a hraju ti z listu
v hlavě mám sextoly
v mých iluzích a hájích rozkvetly violy
a pak místo do kina mířím do Rudolfinu
Nedívám se, jak hraje DiCaprio a Louis de Funès
hrajou mi capriccio a da capo al fine

S concerty nejsou žerty
tohle je návrat do puberty
tohle skončí tragicky, když mířím potají
na roh Lesní i roh Anglický
budeme horny a budeme nóty
zazní všechny naše alikvóty
a pak se to provalí, už mám jen chvilku
než mi přijdou na kobylku
proč se to vnímá jako série podvodů
když mám s komorním tělesem pár tělesných pochodů,
jak to sladit, jak v mý fantazii
mít všechny a žít v harmonii

a všichni Boni pueri a celá Schola gregoriana
zas v jarních ulicích se ukrývají
hledám je beze všech skrupulí a všechny Bambini di Praga se
ke mně dneska v noci přikulí a zazpívají

Chci Nováka, Wagnera i Bartóka
od PKF i FOK, Bacha
Bacha dám si až za rok
na frak mi dává Vivaldiho Jaro
a i Svěcení jara, co obstará Svěcený Jára
Mozartovy koule se na slunci taví
asi se skočím zchladit do Vltavy

Chci Janáčka, Wagnera i Bartóka
od PKF i FOK, ok!
Bacha dám si až za rok

Zdroj: Jananas – Pražské jaro (Live Česká televize) In: YouTube [online]. 13. 4. 2020 [cit.

2021-12-28]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QnpHDTtDKUg>. Kanál
uživatele Skupina Jananas

Text byl převzat z komentáře pod videem. Pro výukové účely byly upraveny překlepy
a gramatické chyby.

1. Komunikát

Jedná se o písňový text hudební skupiny Jananas. Písňové texty spadají do sféry literární komunikace, nicméně je nelze zařadit do oblasti klasické „krásné literatury“. Radíme je k tzv. hraničním žánrům této sféry. Vedle písňových textů do této oblasti spadají také literatura faktu, cestopisy, fejetony, reportáže, komiksy, texty raperů, nově také třeba umělecky laděné příspěvky na sociálních sítích.

2. Didaktický potenciál

Písňové texty bývají velmi často staveny do roviny s texty prozaickými. Tato skutečnost je zcela namístě, neboť jak u básně, tak i u písni můžeme analyzovat tematickou stránku, jazykové prostředky, pojmenování, tropy, ale můžeme se také zamýšlet nad syntaxí, dokonce i lexikem. Zájem o básně ustupuje, ale písni svůj okruh recipientů denně rozšiřují. Zhudebněné básně či zajímavé písňové texty mohou být jistě ozvláštňením právě ve výuce českého jazyka.

3. Cílová skupina

Text je poměrně obsahově naplněný. Vyžaduje zkušeného a vnímavého posluchače / čtenáře. Zařadila bych jej do výuky ve vyšších ročnících ZŠ a nižších ročnících SŠ.

4. Jazykové roviny

Stylistika:

- zařazení do komunikační sféry
- žánr
- výstavba písňových textů

Syntaktická rovina:

- modalita – *Už **nechci** sólo být / **Chci** Nováka, Wagnera i Bartóka / **Chci** Janáčka, Wagnera i Bartóka,*
- komunikační funkce výpovědí (nepravé otázky, funkce expresivní) – *proč se to vnímá jako série podvodů / jak to sladit / jak v mé fantazii, mít všechny a žít v harmonii.*

Lexikální rovina:

- hudební terminologie – *doprovod / virtuos / koncert / piánko / trumpeta / basa / housle / nástroj / nátisk / klasika / muzikant / sbor / interval / prima / sexta / sextola / capriccio / da capo al fine / alikvóty / kobylka / komorní těleso / harmonie,*

- vlastní jména – *Pražské jaro / Boni pueri / Schola Gregoriana / Bambini di Praga / Suk / Rudolfinum / DiCaprio / Louis de Funès / roh Lesní a roh Anglický / Novák / Wágner / Bartók / Bach / Vivaldi / Jaro / Svěcení jara / Svěcený Jára / Janáček / Mozart / Vltava,*
- frazémy – *To bude koncert / dáme si do trumpety / držet s tebou basu / přijdu k tomu jako slepej k houslím / já nic, já muzikant / na frak mi dává,*
- metafory, metonymie – *Chci Nováka, Wagnera i Bartóka / Chci Janáčka, Wagnera i Bartóka, jsem virtuosem, co hraje na city / Zatím nevím, co na tebe použiju za nástroj / jsem trubka / hraju to na víc stran,*
- intertextovost – *S koncerty nejsou žerty / v mých iluzích a hájích.*

Morfologická rovina:

- prvky neformálnosti – hovorové koncovky u tvarů slovesa použít a hrát *co na tebe použiju za nástroj / hraju ti z listu / hrajou mi capriccio* a hláskové změny v koncovkách *po stý si zpívám / roh Anglický / jak v mý fantazii / jako slepej k houslím,*
- odsouvání nefinálního tvarotvorného sufixu /l/ – *hlavu mi nápad zaleh.*

Foneticko-fonologická rovina:

- slova podobně znějící – *Svěcení jara, co obstará Svěcený Jára,*
- homofona – *vím, co je nátisk, tak se ho boj / i když si ťukáš na čelo,*
- mezijazyková homofonie – *budeme horny a budeme nóty.*

5. Směřování

Evokace – brainstorming – pojem „Pražské jaro“ (3 možné konotace – historická událost, jaro v Praze, hudební festival). Uvědomění si, že slova mohou nést více významů. Zdroj nedorozumění, komičnosti, ... Samotná práce s textem – k práci je třeba určitých znalostí (hudební odvětví, celkový přehled), cit pro vnímání slov.